

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3522200205
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3522200205.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci starostlivosti súdu o mal. E. D., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov: matky K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Z. nad N., M. XXX/XX a otca Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. pod A. XXX, o návrhu Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Z. nad N., N. XXXX/XX, na zverenie maloletého E. do náhradnej osobnej starostlivosti, na odvolanie matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 29.04.2022, č.k. 9P/2/2022-55, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zveril maloletého E. D. do náhradnej osobnej starostlivosti strýka Q. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. Z. nad N., N. ulica XXXX/XX, ktorému uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Výrokom II. uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého E. mesačne sumou 40 eur, výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého E. mesačne sumou 130 eur, u oboch rodičov vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom počnúc právoplatnosťou rozsudku. V nasledujúcom výroku súd konštatoval, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 06.04.2016, č.k. 8P/7/2016-16 v časti výroku I., II. Posledným piatym výrokom súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie v časti zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti citoval ust. § 45 ods. 1, 2, 3, 7, 8 Zákona o rodine a konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že situácia v rodine nie je priaznivá. Starostlivosť o maloletého nie je zabezpečovaná v celom rozsahu zo strany rodičov. Napriek tomu, že maloletý bol ponechaný v osobnej starostlivosti matky, táto starostlivosť v celom rozsahu nevykonávala. Maloletý býval od prvého ročníka štúdia na strednej škole na internáte, kde však nemohol bývať cez víkendy, tieto trávil u svojej priateľky. Vzhľadom na nedostatočné množstvo finančných prostriedkov bol maloletý nútený pracovať brigádne, pričom z takto získaných finančných prostriedkov si zabezpečoval stravu, ošatenie, mobil a pod. Matka poskytovala maloletému sumu 100 eur mesačne (podľa vyjadrenia maloletého s výnimkou dvoch mesiacov), z ktorej si maloletý zaplatil internát a obedy. Súd konštatoval, že zrejším problémom je vzťah maloletého a partnera matky, ktorý neumožňuje maloletému bývať s nimi v spoločnej domácnosti. Byt totiž patrí partnerovi matky a tento obývajú ešte šiesti nevlastní súrodenci maloletého a matka. Do bytu sa maloletý nemohol vrátiť na Vianoce, nemohol tam ísť ani v čase, keď bol v karanténe a na internáte byť nemohol. Maloletý sa tak

vo veku necelých 17 rokov ocitol v situácii, keď nemá zabezpečené trvalé bývanie a časť potrieb si musí zabezpečovať popri štúdiu sám. V tejto situácii mu pomoc poskytol brat matky, ktorý mu umožnil bývať v byte spolu so starým otcom maloletého. Sám maloletý má záujem u svojho strýka zostať bývať, má s ním dobré vzťahy, rozumejú si. Súd ďalej uviedol, že strýko maloletého - navrhovateľ, riadne pracuje, má záujem sa o maloletého postarať, čo napokon v minulosti už aj urobil, keď mu bol maloletý zverený do starostlivosti neodkladným opatrením. Navrhovateľ žije bezúhonným spôsobom života, má stabilný príjem vo výške 1.795 eur v hrubom. Súd poukázal na to, že na jednej strane matka tvrdí, že maloletý môže bývať u svojho strýka, na druhej strane však s jeho zverením do starostlivosti nesúhlasí. Podľa názoru súdu je pritom zrejmé, že matka je závislá na svojom partnerovi, ako uviedol aj sám maloletý, nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o svoje deti bez pomoci svojho partnera. Preto matka svojho partnera akceptuje a je neochotná sa mu v tomto smere vzoprieť. Pokiaľ ide určenie vyživovacej povinnosti rodičom, súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku citoval ust. § 62 ods. 1 - 3, § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Uviedol, že maloletý má bežné výdavky spojené so štúdiom a uspokojovaním všetkých nevyhnutných potrieb. Je schopný si čiastočne svoje potreby po finančnej stránke uspokojovať aj sám, pričom špecifické výdavky nemá. Matka maloletého nepracuje, je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok vo výške 280 eur mesačne a rodinné prídavky na dve deti (E. a G.). Má vyplácaný príspevok na opatrovanie syna A. vo výške 608,44 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s otcom jej ďalších šiestich detí, ten je starobný dôchodca s príjmom 619 eur mesačne. Otec maloletého E. je zamestnaný s príjmom 661,97 eur a nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. S poukazom na tieto schopnosti a možnosti rodičov súd určil povinnosť matke platiť na výživu maloletého sumu 40 eur mesačne a otcovi sumu 130 eur mesačne, ktoré sumy budú poukazovať na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Matke maloletého bolo výživné určené v nižšej sume, keďže z jej súčasného príjmu, s prihliadnutím na množstvo jej vyživovacích povinností, nie je schopná sa vo vyššej miere podieľať na uspokojovaní potrieb syna E.. Suma 40 eur je skôr symbolická, avšak je možné z nej uhradiť aspoň niektoré nevyhnutné výdavky maloletého v škole. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku, vo výroku II. o povinnosti matky platiť výživné na maloletého E., podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že povinnosť platiť výživné na maloletého E. jej nebude určená. V dôvodoch svojho odvolania poukazovala v podrobnostiach na predchádzajúcu starostlivosť o maloletého E.. Zdôrazňovala, že ona má šesť detí, na ktoré podľa jej názoru nebol vzatý ohľad s tým, že najstarší syn má ťažkú detskú obrnu s epileptickými záchvatmi a na jeho liečenie a rehabilitáciu je potrebné vynakladať väčšie množstvo peňazí. Taktiež má 10 mesačnú dcéru a súd vôbec nezaujímal, aké náklady sú s ňou mesačne. Iba na kojenecké mlieko mesačne minie 90 eur. Rovnako výdavky na štyri deti, ktoré navštevujú základnú školu, sú značné (na školské pomôcky, učebnice, oblečenie a stravu). Podľa jej názoru jej bratovi - navrhovateľovi - ide iba o finančný príjem. Ako slobodný má dostatočný príjem a pokiaľ chce maloletého mať ako sluhu pre svojho dlhodobo nezamestnaného otca, nech sa o neho aj finančne stará. Preto žiadala, aby výživné na maloletého z jej strany bolo zrušené. Ďalej v odvolaní podrobne vysvetlila, prečo musel maloletý odísť do internátu. Maloletý počas pandémie nekomunikoval so školou, celé dni ležal v posteli a hral hry v telefóne. Keď išli spať, vzal jej telefón a hral hry na internete, preto začala mať vysoké účty na telefóne. Tak to bolo päť mesiacov. Takýmto počínaním jej spôsobil škodu vo výške 800 eur. Telefón dala zablokovať, ale maloletý ďalej hral hry aj 16 hodín denne. Nechápala odkiaľ berie peniaze, až neskôr s partnerom zistili, že kradol peniaze z partnerovej peňaženky. Taktiež maloletý vzal peniaze na platbu skla na balkón v sume 200 eur. Rovnako v minulosti porušoval zákaz vychádzania a nerešpektoval, kedy má prísť večer domov. Klamal, že prespáva u kamaráta a pritom chodil za trinásťročnou priateľkou. To ich už nahnevalo, a preto mu jej partner vybavil bývanie na školskom internáte. Keď to zistil jej brat, začal maloletého volať k sebe domov. Taktiež sa maloletý dostal k ich bankomatovej karte a vybral z nej peniaze, čo je hlásené aj na kriminálnej polícii. Dodala, že z týchto dôvodov žiada, aby jej vyživovacia povinnosť k maloletému E. bola zrušená, keďže si peniaze vzal vopred z jej účtu výberom z bankomatu, pričom celkovo ich okradol o 1.800 eur.

3. K odvolaniu matky maloletého dieťaťa podal písomné vyjadrenie kolízny opatrovník. Uviedol, že pri určení výživného na maloletého E. zo strany matky súd prvej inštancie prihliadal na odôvodnené potreby maloletého E., ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové potreby matky maloletého. Preto s určenou výškou výživného v sume 40 eur mesačne, ktorú má matka uhrádzať na účet úradu práce, súhlasí.

4. K odvolaniu matky podal vyjadrenie otec maloletého dieťaťa. Uviedol, že s odvolaním matky nesúhlasí z dôvodu, že všetko čo uvádzala v odvolaní je nepreukázateľné a je to iba tvrdenie proti tvrdeniu. Je presvedčený, že to, čo matka uvádza, vôbec nie je pravdou. Ak by z toho bolo niečo pravdivé, tak to mala riešiť. Zdôraznil, že matka je povinná plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému. Nechápe ako môže tvrdiť, že nesúhlasí s prispievaním na výživu svojho syna, hlavne, keď sa je jedná o symbolickú sumu 40 eur. Pokiaľ matka uvádzala, že sudkyňu nezaujímalo koľko stojí kojenecké mlieko alebo že má štyri ďalšie vyživovacie povinnosti a že navrhovateľovi ide iba o finančný príjem, bol toho názoru, že práve matke ide o finančný príjem. Zdôraznil, že matka pritom vôbec nerieši, z čoho má vyžiť maloletý E., pričom každému rodičovi by malo ísť hlavne o zdravie a dobro svojho dieťaťa.

5. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril navrhovateľ, ako aj samotný maloletý E.. Maloletý uviedol, že pokiaľ ide o tvrdenia matky, že prestal so školou komunikovať, bolo tomu tak preto, že nemal prístup na internet a telefón mu vzal partner matky s odôvodnením, že ho ožaruje a môže dostať rakovinu. Vysoké účty na telefóne matke urobil niekto iný alebo ona cez drahé sms správy. Nemal ako hrať počas pandémie hry, keďže nemal telefón a pokiaľ ho dostal na hodinu, musel si spracovať poznámky zo školy a potom ho zase odovzdať partnerovi matky. Pritom sa dostal do štádia, že mu partner matky dával mobil raz týždenne a uvedomil si, že takto školu nezvládne. Napísal preto pani učiteľke a tá súhlasila, že môže chodiť počas pandémie do školy a tam si robiť domáce úlohy a doučovať sa. Partner matky mu nakoniec zakázal chodiť aj do školy s tým, že vraj do školy nechodí, ale chodí za priateľkou. Keď mal covid, tak ho nepustili domov, vtedy išiel pešo z domu na internát, bolo mu zle a nevládal chodiť. Pritom partner matky ho prihlásil na internát bez jeho a matkinho vedomia. Na Vianoce ho taktiež nechceli doma a vtedy bol zverený do starostlivosti priateľkinej matky, konečne mal čo jesť a prvýkrát mal normálne Vianoce. Rovnako je klamstvo, že kradol peniaze. Zarábala si už ako 14-ročný, aby mal na jedlo a veci. Zarobil si aj na ďalší mobil a bicykel, ktorý mu nakoniec partner matky vzal, aby sa nemohol učiť. Po kúpe bicykla mu zakazovali jesť, lebo vraj, keď má na zakúpenie bicykla, má aj na jedlo. Nestarali sa o neho a na internát mu dávali 100 eur, z čoho bolo 80 eur výživné od otca a 20 eur rodinné prídavky. Zaplatil si obedy a internát a často bol hladný. Preto začal ako 14-ročný chodiť na brigády. Žiadne peniaze im neukradol, čo bol aj vysvetľovať v máji 2022 s navrhovateľom na polícii, kde mu povedali, že tam ich (jeho matku s partnerom), už poznajú. Bol pritom napadnutý matkou nožom, čo vie preukázať. Navrhovateľ vo vyjadrení uviedol, že súhlasí s výživným určeným matke na maloletého, keď podľa jeho názoru má matka dostatok finančných prostriedkov na platenie výživného. Je mu známe, že matka má s partnerom chorého syna, ale to im vyhovuje, pretože berú na neho veľké peniaze. Jemu nejde o finančný príjem, ale chce pomôcť maloletému, keďže bol týraný a šikanovaný. Od 10. januára 2022 je maloletý u neho a doposiaľ maloletému neboli poslané žiadne peniaze. Maloletého pritom k sebe nezačal volať, ale v akých podmienkach žije sa dozvedel priamo po telefonáte s maloletým po tom, čo mu ho partner matky prišiel ponúknuť do práce a dokonca jeho otcovi (starému otcovi maloletého) ho ponúkol partner matky pri náhodnom stretnutí na nákupoch. Jeho otec má riadny dôchodok a on riadny príjem, pričom platí ešte pôžičku 235 eur a za notebook 60 eur, ktorý si vzal iba kvôli maloletému E., aby sa mohol učiť.

6. Otec maloletého vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľa a kolízneho opatrovníka uviedol, že s týmito vyjadreniami sa stotožňuje.

7. Navrhovateľ k vyjadreniu otca maloletého a kolízneho opatrovníka uviedol, že s týmito súhlasí a tvrdenia matky považuje celé za klamstvo.

8. Matka maloletého vo svojich následných vyjadreniach reagovala na vyjadrenia otca maloletého dieťaťa, kolízneho opatrovníka, ako aj navrhovateľa a samotného maloletého, zotrvávala na dôvodoch svojho odvolania a opakovane žiadala, aby jej bola vyživovacia povinnosť na maloletého E. v sume 40 eur mesačne zrušená.

9. Kolízny opatrovník v nasledujúcom vyjadrení uviedol, že zotrváva na svojom pôvodnom vyjadrení a navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť. Zároveň pripojil úradný záznam ohľadne stanoviska maloletého E. vo veci jeho napadnutia matkou.

10. Matka maloletého v ďalšom vyjadrení k podaniu kolízneho opatrovníka a k úradnému záznamu opakovane poukazovala na klamstvá zo strany maloletého a navrhovateľa a žiadala, aby súd zrušil jej vyživovaciu povinnosť na „klamárskeho syna“.

11. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku II. o určení vyživovacej povinnosti matke na maloletého podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

12. Odvolaním matky maloletého dieťaťa bol napadnutý iba výrok II. o určení vyživovacej povinnosti matke na maloletého, preto v zostávajúcich výrokoch je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

13. Na základe preskúmania rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správny skutkový záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo a právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje s týmito závermi, ako i s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie.

14. Odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky matky maloletého ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie.

15. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako i na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

16. Súd prvej inštancie v danej veci pri určení vyživovacej povinnosti matky vychádzal z jej schopností a možností, keď matka maloletého je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 280 eur mesačne, rovnako poberá prídavky na deti. Na maloletého A., nar. XX.XX.XXXX poberá príspevok na opatrovanie vo výške 608,44 eur mesačne. Matka má celkovo 6 ďalších vyživovacích povinností, pričom najmenšie dieťa bolo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo veku 10-tich mesiacov. Matka spolu s maloletými deťmi a partnerom U. D. žije v 3-izbovom byte partnera matky, ktorý je starobným dôchodcom a poberá starobný dôchodok vo výške 619 eur mesačne.

17. Matka v odvolaní poukazovala predovšetkým na nevhodné správanie maloletého, na údajné krádeže vecí (jej a partnerovi matky) alebo finančnej hotovosti, na základe čoho navrhovala, aby jej vyživovacia povinnosť k maloletému bola zrušená s tým, že si vlastne podľa jej názoru peniaze takýmto spôsobom vyčerpala vopred.

18. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že ak by aj bolo pravdou tvrdenie matky o krádeži finančnej hotovosti alebo vecí maloletým, nemožno tento ekvivalent sumy peňazí započítať na „dobro“ vyživovacej povinnosti matky. Z ust. § 76 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine totiž jasne vyplýva, že ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

19. Berúc v úvahu schopnosti, možnosti a majetkové pomery, ako aj potreby maloletého E., zhodne so súdom prvej inštancie bol aj odvolací súd toho názoru, že výživné určené matke na maloletého E. v sume 40 eur mesačne zodpovedá zákonným kritériám pre určenie výživného a je s poukazom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky primerané. U matky ide nepochybne o symbolické výživné, keď aj v zmysle ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, čo bola do 01.07.2022 suma 29,86 eur a od 01.07.2022 je suma 32,10 eur. Čiže minimálne výživné je povinný platiť aj taký rodič, ktorý nemá žiaden príjem.

20. Odvolací súd zároveň dodáva, že kompletné potreby dieťaťa sú povinní zabezpečiť jeho rodičia, a to výkonom osobnej starostlivosti o dieťa a poskytovaním výživného. V konaniach starostlivosti o maloleté dieťa je na prvom mieste záujem maloletého dieťaťa, tento je nadradený nad záujmom povinného rodiča. Povinný rodič sa má správať tak, aby dokázal svoje dieťa užiť. Preto odvolací súd vyživovaciu

povinnosť matky, určenú vo výške 40 eur mesačne na maloletého, takmer dospelého syna, považoval za primerané vzhľadom k jej pomerom a rozhodnutie v tejto časti za vecne správne.

21. Uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti nebolo možné považovať za opodstatnené, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ust. § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu.